

Zrážky pomohli, no niekde škody budú aj napriek nim

Vytúžené zrážky, ktoré prišli na naše územie v predchádzajúcich dňoch, budúcej úrode, pôde a krmovinám pre zvieratá pomohli. Aj napriek tomu sa však niektoré plodiny z extrémneho sucha už nespamätali. Sucho sa vďaka dažďu a závlahám na povrchu pôdy síce zmiernilo, no v hlbších vrstvách je zem stále suchá. Meteorológovia avizujú postupné otepľovanie s ubúdaním zrážok.

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora (SPPK) v týchto dňoch aktualizovala špeciálny monitoring sucha, ktorý pripravila na základe najnovších informácií od svojich regionálnych komôr. Zisťovala, nakoľko zrážky spadnuté za posledné dni pomohli naštartovať budúcu úrodu a zmierniť extrémne sucho, ktoré zasiahlo približne tretinu územia Slovenska. Najhorší stav bol okolo 10. mája.

Podľa údajov zo Slovenského hydrometeorologického ústavu je intenzita sucha k 17. máju v celom profile na úrovni výrazného až výnimočného sucha lokálne už len na Orave a krajnom východe. V povrchovej vrstve je takmer celé územie bez rizika sucha, len na juhovýchode je začínajúce sucho. V hlbšej vrstve pôdy ostalo extrémne sucho na západnom Slovensku, na severe stredného Slovenska a na krajnom východe.

Z výsledkov monitoringu SPPK vyplýva, že zrážky plodinám pomohli, no nie každému porastu dostatočne, keďže boli aj nerovnomerne rozložené. V niektorých prípadoch už totiž nastalo nezvratné poškodenie. Extrémne sucho v apríli a máji najviac poznačilo trvalé trávne porasty a viacročné krmoviny na ornej pôde. Prvá paša a prvá kosba je tak výrazne nižšia. Pre pestovateľov a chovateľov to už dnes znamená, že pozbierali menej krmovín pre zvieratá. Poľnohospodári z Liptova dokonca hovoria o výnimočnej situácii, pretože si nepamätajú, kedy naposledy držali zvieratá počas apríla a mája v maštali namiesto toho, aby ich pásli na lúkach a pasienkoch.

„Presné straty na porastoch budeme poznať až po zbere plodín, teda najskôr po žatve. Už dnes však vieme povedať, že podiel poškodenia porastov je rôzny v závislosti od regiónu, typu pôdy, spadnutých zrážok, intenzity vetra a pestovanej plodiny. Nižšie úrody avizujú aj pestovatelia obilnín a olejní, no aj vinohradníci. Tí už dnes vedia povedať, že výpadok z produkcie nebudú mať len v tomto roku, ale už aj v budúcom, keďže vinič na suchu reaguje znížením úrody aj rok po extrémnom suchu,“ uviedol predseda SPPK Jozef Šumichrast.

Naopak, spadnuté zrážky pomohli plodinám jesenného zberu, ako je kukurica, slnečnica, cukrová repa alebo sója. Poľnohospodári naďalej pokračujú v zavlažovaní a veria, že zrážky ešte prídu v správnom čase pre úrodu a pomôžu v raste plodín.

Riešenie zadržiavania vody v krajine je dnes teraz kľúčové, pretože suchu nemôže byť témou len v čase, keď suchu je. Základom je modernizácia a prípadné dobudovanie závlahových sústav, podpora vodozádržných opatrení, šľachtenie rastlín voči suchu a iným prejavom klimatických zmien. Výrazne môže pomôcť aj diverzifikovaná rastlinná výroba v kombinácii so silnou živočíšnou výrobou. Maštalný hnoj spolu so zvyškami napríklad viacročných krmovín sú totiž základom pre tvorbu humusu, ktorý dokáže na seba naviazať až 20-násobok prijatej vody.